

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D., JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D., JUDr. Marie Turkové a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci žalobců: **K. O.**, a **H. O.**, oba zastoupeni Mgr. Bohdanou Novákovou, advokátkou se sídlem Pod Terebkou 12, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 10. 2007, č. j. 59 Az 108/2006 - 37,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně včasnou kasační stížností, kterou podala rovněž jménem svého nezletilého syna (žalobce), jehož je zákonnou zástupkyní, (dále „stěžovatelé“), brojí proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta žaloba stěžovatelů proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 9. 2006, č. j. OAM-936/VL-20-04-2006, jímž byla žádost stěžovatelů o udělení mezinárodní ochrany podle § 16 odst. 1 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), zamítnuta jako zjevně nedůvodná.

Stěžovatelé v kasační stížnosti uplatňují důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“), neboť tvrdí, že se krajský soud dopustil nesprávného posouzení právní otázky, když v rozporu s čl. 1 odst. 2 a s čl. 10 Ústavy upřednostnil aplikaci soudního řádu správního a zákona o azylu před aplikací čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, který zakotvuje právo stěžovatelky na respektování jejího soukromého a rodinného života, ačkoli stěžovatelka krajský soud výslovně upozornila, že žije v ČR řadu let, vychovává zda dvě děti, z nichž jedno je občanem ČR a že žije ve společné domácnosti se svým druhem a otcem svého dítěte – českým občanem, přičemž její nucené vycestování v důsledku žalobou

napadeného rozhodnutí by představovalo nepřiměřený zásah do tohoto jejího práva na soukromý a rodinný život. Pokud jde o stěžovatele, byla z obdobných důvodů porušena jeho práva vyplývající z Úmluvy o právech dítěte. Stěžovatelé se v kasační stížnosti dovolávali rovněž kasačního důvodu dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., s tím, že došlo k vadě řízení před krajským soudem, která měla za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé, aniž by však konkrétně uvedli, v čem měla tato vytýkaná vada řízení spočívat.

Poté, co zdejší soud shledal kasační stížnost přípustnou, zabýval se její přijatelností ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelů. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu zdejší soud pro stručnost odkazuje např. na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud připomíná, že žalovaný zamítl žádost stěžovatelů o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodnou, a to proto, že šlo již o druhou žádost, přičemž stěžovatelka svou původní žádost odůvodnila tím, že se obává možného ohrožení ze strany mafie na Ukrajině. Jako hlavní důvod své druhé žádosti pak uváděla hrozbu fyzického násilí ze strany jejího bývalého manžela, z pohovoru, který žalovaný vedl se stěžovatelkou však vyplynulo, že problémy s manželem trvaly již v době podání první žádosti, nicméně je v řízení o první žádosti nesdělila. Jiné potíže na Ukrajině neměla, vyloučila problémy s ukrajinskými státními orgány, soudy či policií. Žalovaný tedy dospěl k závěru, že je dán důvod pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné dle § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu, neboť stěžovatelé uvedli v opakované žádosti sice jiné skutečnosti než v žádosti předchozí, ovšem takové, které jim musely být známy již při podání předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

Stěžovatelka ve správním řízení neuváděla jako důvod pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany pro sebe a pro svého nezletilého syna skutečnost, že by v České republice hodlala založit rodinu, a takové tvrzení nebylo ani součástí žalobních bodů. Až v doplnění žaloby, které Krajský soud v Ostravě obdržel dne 5. 3. 2007, tedy již po uplynutí lhůty pro podání žaloby, stěžovatelka uváděla, že hodlá uzavřít sňatek s českým občanem, s nímž čeká dítě (následně stěžovatelka doložila, že se jí dne 6. 7. 2007 narodila dcera P. M., která je občankou ČR). Stěžovatelka v doplnění žaloby i v kasační stížnosti požaduje přednostní aplikaci mezinárodních závazků ČR, které garantují právo na respektování soukromého a rodinného života, před aplikací příslušných ustanovení soudního řádu správního či zákona o azylu, ani v těchto podáních však neuvádí, jaký důvod pro udělení azylu či doplňkové ochrany by z jejího práva na respektování rodinného či soukromého života měl plynout.

Nejvyšší správní soud v této souvislosti odkazuje na svou ustálenou judikaturu, např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 - 44, publikovaný pod č. 397/2004 Sb. NSS, podle něhož potřeba legalizace dalšího pobytu žadatele není zákonným důvodem pro udělení azylu (nyní mezinárodní ochrany). Jak již Nejvyšší správní soud mnohokrát zdůraznil a učinil tak i Krajský soud v Ostravě v předmětné věci, instituty azylu či doplňkové ochrany nepokrývají veškeré relevantní důvody, pro něž cizinec může žádat o pobyt na území ČR, ale naopak je lze udělit pouze

z úzce vymezených důvodů uvedených v § 12 až § 14b zákona o azylu, tedy v případě azylu především z důvodu pronásledování za uplatňování politických práv a svobod či z důvodu odůvodněného strachu z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů v zemi původu a v případě doplňkové ochrany z důvodu skutečného nebezpečí vážné újmy, která by žadateli hrozila v zemi původu a za níž se považuje především uložení a vykonání trestu smrti, mučení, nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele či vážné ohrožení jeho života nebo lidské důstojnosti v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Žádný z těchto relevantních důvodů stěžovatelé neuváděli a tyto důvody také nebyly žalovaným ani krajským soudem shledány.

Zároveň je třeba po vzoru citované judikatury konstatovat, že rozhodnutí správního orgánu o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu či rozhodnutí o neudělení azylu ani doplňkové ochrany v situaci, kdy žadatel nesplňuje zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, samo o sobě nevylučuje pobyt takového cizince na území ČR, tuto otázku je však třeba řešit dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany tedy zpravidla nemůže být samo o sobě v rozporu se základním právem cizince na respektování jeho soukromého a rodinného života, i když by realizace takového práva předpokládala jeho pobyt na území ČR. V takovém případě tedy není ani relevantní důvod pro to, aby správní orgán rozhodující o azylu či správní soud přezkoumávající takové rozhodnutí upřednostňoval ve smyslu čl. 10 Ústavy ustanovení Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod či jiných mezinárodních smluv zakotvující právo na soukromý a rodinný život či základní práva dítěte před ustanoveními soudního řádu správního či zákona o azylu, neboť žádná kolize mezi těmito normami za daných okolností nenastává.

Jiná by byla situace tehdy, pokud by na základě skutečností, které např. nastaly až po rozhodnutí správního orgánu ve věci mezinárodní ochrany, bylo třeba předejít situaci, které se právě zákon o azylu snaží zabránit, tedy pokud by i v případě krátkodobého pobytu žadatele v zemi původu hrozilo porušení zásady non-refoulement zakotvené v čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků či porušení jeho základních práv dle čl. 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, tzn. že jeho život či osobní svoboda by byly v zemi původu ohroženy na základě jeho rasy, náboženství, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení nebo pokud by zde bylo reálné nebezpečí, že by byl žadatel v zemi původu zbaven života nebo vystaven mučení, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení. Pouze na takovou situaci skutečně dopadá judikatura, jíž se stěžovatelé dovolávají (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 23/2007 - 64, publikovaný pod č. 1336/2007 Sb. NSS nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 8. 2005, č. j. 2 Azs 343/2004 - 56, publikovaný pod č. 721/2005 Sb. NSS) a podle níž by za těchto okolností byl Nejvyšší správní soud nucen upřednostnit aplikaci těchto mezinárodních smluv, jimiž je ČR vázána a které mají ve smyslu čl. 10 Ústavy přednost před zákonem, před aplikací jinak závazných pravidel dle § 75 odst. 1 s. ř. s., podle něhož správní soudy vycházejí ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, i dle § 71 odst. 2 s. ř. s., podle něhož lze žalobu rozšířit o další žalobní body jen ve lhůtě pro podání žaloby.

Ani v případě stěžovatelů není důvodem nemožnosti jejich pobytu na území ČR rozhodnutí žalovaného v předmětné věci, ale u stěžovatelky rozhodnutí Policie České republiky, Oblastního ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Ostrava, ze dne 29. 8. 2006, č. j. SCPP-432-7/OV-XII-2006, jímž bylo stěžovatelce podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona o pobytu cizinců uděleno správní vyhoštění, neboť se stěžovatelka od 1. 8. 2003 do 15. 8. 2006 zdržovala na území ČR neoprávněně, s tím, že doba, po kterou jí nelze umožnit vstup na území, byla stanovena na 3 roky a doba k vycestování z území byla stanovena na 30 dnů od okamžiku, kdy stěžovatelka pozbude postavení žadatele o udělení azylu. Zákon o pobytu cizinců ovšem obsahuje záruky, aby rozhodnutí o správním vyhoštění nebylo v rozporu se základními právy cizince na respektování jeho soukromého a rodinného života, a to v ustanovení § 119a odst. 2, podle něhož rozhodnutí o správním vyhoštění nelze vydat, jestliže jeho důsledkem by byl nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života cizince (k tomu srov. rozsudek Městského soud v Praze ze dne 20. 2. 2007, č. j. 10 Ca 330/2006 - 89, publikovaný pod č. 1230/2007 Sb. NSS). V takovém případě postupuje správní orgán dle § 118 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, tedy udělí cizinci výjezdní příkaz, na jehož základě je sice cizinec povinen z území ČR vycestovat, ale má možnost se po získání příslušného víza či oprávnění k pobytu do ČR neprodleně vrátit.

Stěžovatelka měla tedy v každém případě možnost brojit proti rozhodnutí o správním vyhoštění odvoláním a v případě neúspěchu správní žalobou a v rámci těchto řízení uplatnit důvody, které uvedla v předmětné kasační stížnosti. I pokud tak ovšem neučinila, má stále možnost svou stávající situaci řešit, a to zejména podáním žádosti o vydání nového rozhodnutí, kterým by byla platnost rozhodnutí o správním vyhoštění zrušena dle § 122 odst. 5 písm. a) zákona o pobytu cizinců, a dále podáním příslušných žádostí o povolení k pobytu na území ČR vzhledem k tomu, že stěžovatelka je ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) a § 15a odst. 5 zákona o pobytu cizinců rodinným příslušníkem občana ČR (tedy zároveň občana EU) a stěžovatel je jejím rodinným příslušníkem.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na všechny relevantní námitky podávané v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. května 2008

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu